

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA

**PRIMERJAVA KRATKOROČNIH VIROV FINANCIRANJA MALIH
IN SREDNJIH PODJETIJ**

Ljubljana, avgust 2016

TINA KOZEL

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Tina Kozel, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Primerjava kratkoročnih virov financiranja malih in srednjih podjetij, pripravljena v sodelovanju s svetovalcem prof. dr. Markom Košakom,

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal/-a v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študenta(-ke): _____

KAZALO

UVOD	1
1 VIRI FINANCIRANJA.....	1
1.1 Notranji viri financiranja	5
1.2 Zunanji viri financiranja	6
2 KRATKOROČNI ZUNANJI VIRI FINANCIRANJA.....	7
2.1 Kratkoročni kredit	8
2.2 Limiti na transakcijskem računu.....	10
2.3 Revolving krediti	11
2.4 Faktoring.....	12
3 PREDNOSTI IN SLABOSTI KRATKOROČNIH VIROV FINANCIRANJA	15
3.1 Prednosti in slabosti kredita.....	15
3.2 Prednosti in slabosti limita	16
3.3 Prednosti in slabosti revolving kredita	16
3.4 Prednosti in slabosti faktoringa	17
4 PRIMERJAVA KRATKOROČNIH VIROV FINANCIRANJA	18
SKLEP	22
LITERATURA IN VIRI	25

KAZALO TABEL

Tabela 1: Primerjava kratkoročnih virov financiranja: kredit, revolving kredit in limit.....	19
Tabela 2: Primerjava kratkoročnih virov financiranja: faktoring.....	21

KAZALO SLIK

Slika 1: Možna priskrba virov financiranja	4

UVOD

Financiranje podjetja je zelo pomemben proces, znotraj katerega je treba razmisliti o tem, kako priskrbeti različne vire financiranja, ki so potrebni za ustanovitev ali nemoteno poslovanje podjetja. Za podjetje so viri financiranja zelo pomembni, saj jih potrebuje tako za začetek obratovanja, za povečanje proizvodnje ali vpeljevanje novih proizvodov, kar pomeni tudi za raziskovanje in preizkušanje novih projektov, za razširitev poslovanja, kar pomeni, da podjetje skuša prodreti še na druge trge, za reklame in vse ostale projekte, ki so vezani na poslovanje podjetja. Da si podjetje pridobi zadosti virov financiranja, je torej zelo pomembno za njegove nemoteno poslovanje.

Finančni viri so lahko dolgoročni ali kratkoročni, v zaključni nalogi pa sem se osredotočila na kratkoročne zunanje vire financiranja malih in srednjih podjetij, med katerimi se najpogosteje pojavljajo krediti, limiti na transakcijskih računih, revolving krediti ter faktoring. Ko se v podjetju pojavijo potrebe do pridobitve novih virov financiranja, se pojavi vprašanje, kateri vir je za podjetje najbolj optimalen. Pri odločanju imajo pomembno vlogo obrestna mera, rok vračila, čas realiziranja financiranja ter zavarovanja, ki jih posamezni finančni vir zahteva. V zaključni nalogi sem predstavila posamezni finančni vir, njegove prednosti in slabosti.

Z raziskavo med finančnimi družbami sem poskušala ugotoviti, kateri vir kratkoročnega financiranja je najbolj optimalen za financiranje malih in srednje velikih podjetij, poleg tega pa sem odgovarjala na vprašanja:

- Kateri kratkoročni vir financiranja je za podjetje stroškovno najprimernejši?
- Kateri kratkoročni vir financiranja se lahko realizira v najkrajšem času?
- Katera zavarovanja posamičen kratkoročni vir financiranja zahteva?
- Kakšni so postopki za pridobitev posamičnega kratkoročnega vira financiranja?

Pri izdelavi zaključne naloge sem si pomagala s podatki v obstoječi literaturi in podatki, ki sem jih zbrala pri ponudnikih kratkoročnih virov financiranja. Pri vsakem viru financiranja sem upoštevala podatke izbranih finančnih družb, na podlagi tega pa sem proučila stroške (obrestne mere, provizije, nadomestila) posameznega kratkoročnega vira financiranja, postopke za pridobitev in zavarovanja, ki so potrebna za pridobitev posamičnega vira financiranja.

1 VIRI FINANCIRANJA

V današnjem času, še vedno zaznamovanim od nedavne gospodarske krize, se veliko podjetij bojuje za obstanek na trgu. Podjetja morajo biti kos vsem spremembam, tako gospodarskim, kot tudi socialnim, slediti tehnološkemu napredku, se nanj uspešno odzvati,

ter s tem doseči čim uspešnejši preboj med globalno konkurenco. Spremembe vplivajo tudi na dostopnost malih in srednje velikih podjetij do finančnih virov, saj je kriza njih še posebej močno prizadela. Mala in srednje velika podjetja so namreč bolj ranljiva od velikih podjetij, predvsem zaradi naslednjih razlogov (Inštitut za raziskovanje podjetništva, 2011, str. 3):

- podjetja težje zmanjšujejo število zaposlenih;
- podjetja so v večji meri odvisna od bančnih kreditov;
- njihova poslovna dejavnost je manj razpršena;
- imajo šibko finančno strukturo;
- imajo manj različnih možnosti za dostop do finančnih virov;
- v povprečju imajo nižjo kreditno boniteto.

Zakon o gospodarskih družbah (Ur. l. RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13 in 55/15, v nadaljevanju ZGD-1) spada med najpomembnejše zakone, saj predstavlja temeljni sistemski zakon na področju prava gospodarskih družb in ureja ustanavljanje, organiziranost in poslovanje gospodarskih družb in subjektov (Kocbek, 2014, str. 11). Družbe oziroma podjetja lahko kot dejavnost opravljajo vse posle, z izjemo tistih, ki se po zakonu ne smejo opravljati kot gospodarskih posli, pri čemer lahko opravljajo le tiste dejavnosti oziroma gospodarske posle, ki so jih vpisali v register. Podjetnik oziroma družba ali podjetje so odgovorni za svoje obveznosti in zanje odgovarjajo z vsem svojim premoženjem (ZGD-1, 6. in 7. člen).

Načinov za financiranje podjetij je zelo veliko, obstaja tudi več vrst investiranja. Financiranje pomeni zagotavljanje kapitala za podjetniške aktivnosti in pove, od kod prihaja kapital, medtem ko s pojmom investiranje opredelimo kapitalske naložbe v podjetje, pokažejo pa nam, kam se prejeti kapital steka (Glogovšek, 2008, str. 15).

Finance podjetja so povezane z drugimi področji v podjetju, najbolj s proizvodnjo, računovodstvom in trženjem. Predstavljajo povezavo med vsemi poslovnimi področji, vse poslovne odločitve pa imajo takšne ali drugačne finančne posledice. Naloga finančne službe je, da ima pregled nad finančnim dogajanjem znotraj podjetja, ter da daje povratne informacije posameznim delom poslovnega procesa (Radek, 2006, str. 9).

Za podjetje so vprašanja o financiranju pomembna v vseh fazah obratovanja, in sicer že pred ustanovitvijo podjetja, ko se prerazporejajo stroški, ob sami ustanovitvi podjetja, ko so dodatna finančna sredstva zelo pomembna predvsem za zagotovitev finančnih sredstev, s katerimi se lahko pokrijejo začetni stroški, zaloge, sredstva, ter nadaljnje pri razvoju in rasti podjetja. Financiranje v podjetju je povezano s pridobitvijo, uporabo, ter upoštevanjem stroškov skozi življenjski cikel podjetja. V vsaki fazi so podjetju na razpolago določena sredstva, s katerimi razpolaga in gospodari. To, da so znane življenjske

faze podjetja in možnosti financiranja poslovanja v neki fazi, lahko pripomore k optimalnemu finančnemu poslovanju podjetja. Finančni življenjski cikel podjetja se običajno razdeli na sedem stopenj, ki se imenujejo investicijske stopnje in se vsaj delno skladajo z življenjskim ciklom podjetja. Investicijske stopnje običajno kažejo, kakšen kapital potrebuje podjetje (Bračić, 2009, str. 87).

Finančni življenjski cikel podjetja sestavljajo naslednje investicijske stopnje (Tajnikar, 2000, str. 186–190; Bračić, 2009, str. 89):

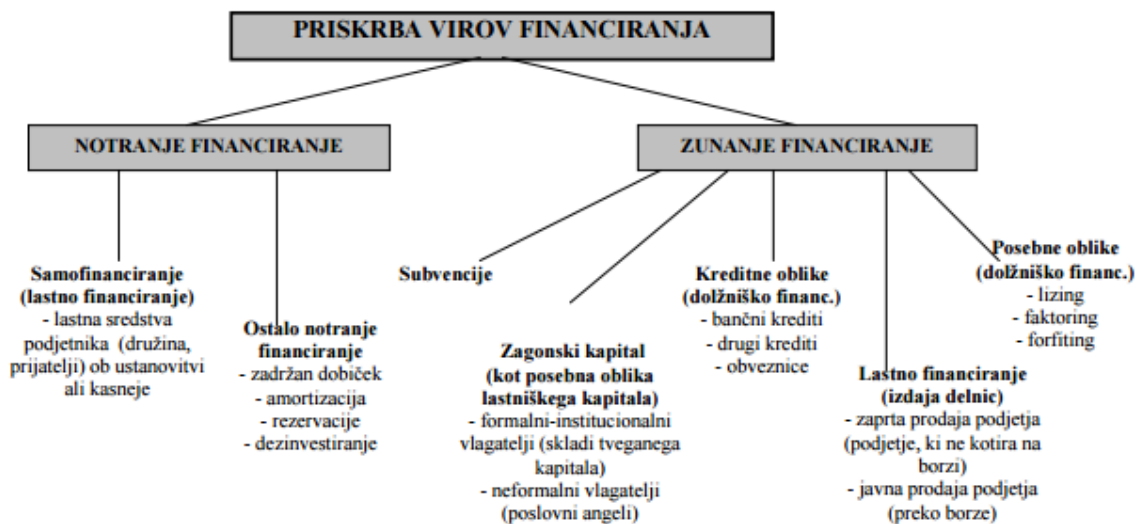
- semenski kapital, ki je povezan z nastankom podjetja, njegovim razvojem ter preučevanjem smiselnosti zastavljene podjetniške ideje. Tovrstne finance so potrebne, ko je že razvita neka podjetniška ideja o proizvodu ali storitvi, vendar ne do te mere, da bi se ta že proizvodila;
- zagonski ali startni kapital, čigar viri financiranja so zelo podobni semenskemu kapitalu, saj se financirajo večina iz zasebnih virov;
- zgodnji kapital predstavlja finance, ki podjetju omogočajo preživetje začetnega obdobja, čeprav proizvodnja trenutno še ne prinaša dobička. Nasprotno so te finance namenjene kritju izgube proizvodnje, njenega ohranjanja in povečevanja;
- druga runda, kar pomeni, da gre za financiranje drugega kroga, razlogi za financiranje pa so lahko pozitivni ali negativni. Med pozitivne spada npr. presežek prodaje nad planirano, saj so potrebna dodatna sredstva, ki zapolnijo povpraševanje. Med negativne razloge pa spadajo prekoračitve stroškov pri razvijanju proizvoda ter slaba raziskava trga.
- razširitveni kapital, ki izraža uspešnost življenjskega cikla podjetja, v primeru, da rast podjetja ni uspešna, pa se lahko vlaganja v tej fazi porabijo bodisi za vlaganja v kapital za preobrate znotraj podjetja, ki bi doprinesli k dobičkonosnosti podjetja, bodisi za vlaganja v nadomestni kapital, s katerim se od obstoječih lastnikov odkupi delež ali določen del. V primeru zamenjave dolga z lastniškim deležem se zviša tudi finančna trdnost podjetja;
- odkupi, kajti uspešnost podjetja se pokaže s tem, da podjetje postane dobičkonosen predmet prodaje ali nakupa;
- vmesni kapital, znotraj te stopnje pa gre za prepletanje lastnosti tako trajnega kot dolžniškega kapitala.

Bistvena naloga podjetnika je torej zagotavljanje finančnih virov, ki pomeni, da potek poslovanja in rast podjetja potekata nemoteno. Podjetnik se mora odločiti, ali je podjetje sposobno, da se financira z lastnimi viri oziroma ali si bo moralo sredstva za poslovanje izposoditi. Pri tem obstaja še ena ovira, saj podjetjem niso dostopni vsi finančni viri (Stupica, 2005, str. 15).

Vire financiranja podjetja lahko razdelimo na zunanje in notranje. Notranje financiranja je mogoče z doseganjem pozitivnega denarnega toka, nasprotje notranjemu financiranju pa je zunanje financiranje, ki lahko predstavlja pridobitev novega (lastniškega) kapitala ali novih dolgov. Z vidika lastništva znotraj podjetja pa je mogoče ločiti lastniško in dolžniško financiranje, pri čemer med lastniške vire financiranja spadajo lastna sredstva ustanovitelja in sredstva drugih sovlagateljev, zadržani dobiček itd. Vlagatelju kapitala dajejo lastniški viri pravico do lastništva podjetja. Pri dolžniškem financiranju pa gre le za izposojanje kapitala od pravnih ali fizičnih oseb, najpogostejše oblike dolžniškega financiranja pa so kratkoročni in dolgoročni bančni krediti, drugi krediti, obveznice (Sibinčič, 2007, str. 2).

Pri financiranju podjetja v splošnem torej ločimo notranje in zunanje vire financiranja, ki so prikazani na sliki 1.

Slika 1: Možna priskrba virov financiranja

Vir: Povzeto in prirejeno po G. Bračič, Priskrba virov financiranja glede na življenjski cikel podjetja, 2009, str. 87.

Kot prikazuje slika 1, se lahko notranji viri financiranja razdelijo na samofinanciranje oziroma lastno financiranje, kar pomeni financiranje z lastnimi sredstvi podjetnika, ter na ostale vire financiranja, kamor spadajo zadržan dobiček, amortizacije, rezervacije. Zunanji viri financiranja pa se lahko razdelijo na posebne oblike financiranja (lizing, faktoring), lastno financiranje (zaprta prodaja podjetja za podjetja, ki ne kotirajo na borzi, ter javna prodaja podjetja preko borze), kreditne oblike (bančni krediti, drugi krediti in obveznice), zagonski kapital kot posebna oblika lastniškega kapitala (formalni – institucionalni vlagatelji, neformalni vlagatelji), subvencije.

1.1 Notranji viri financiranja

Kadar podjetje uporabi lastne vire za financiranje, gre za notranje financiranje. To so torej tisti viri, ki nastanejo oziroma so že prisotni v podjetju (Stupica, 2005, str. 16).

Med notranje vire financiranja se kot najcenejša sredstva uvršča samofinanciranje, saj se z njim ne bremeni denarni tok, poleg tega pa predstavlja najcenejše sredstvo po stroških in glede na nadzor nad sredstvi. S tovrstnim investiranjem podjetnik potencialnim investitorjem dokazuje, da verjame v lastno podjetje. Kljub temu pa takšno investiranje s seboj prinese tudi tveganja, saj podjetnik postane odvisen od podjetja, poleg tega pa lahko ob propadu izgubi večino ali celoten denar, ki ga je vložil v podjetje. Najpogostejši oblike lastniškega financiranja po definiciji 4F so (Inštitut za raziskovanje podjetništva, 2011, str. 6):

- ustanovitelji (**F**ounders);
- družina (**F**amily);
- prijatelji (**F**riends) – družina in prijatelji so zelo pogost vir financiranja, saj podjetnika poznajo, mu zaupajo, poleg tega pa z vložnim denarjem pridobijo
- naivneži (**F**ools).

Najpomembnejši notranji vir financiranja predstavlja nerazdeljeni zadržani dobiček, ki pa ga mora podjetje s svojim poslovanjem in dejavnostjo šele ustvariti. Dobiček podjetja je odvisen od (Filipič & Markovič - Hribnik, 2000, str. 174):

- asortimenta proizvodnje;
- obsega proizvodnje in prodaje;
- ravni cen proizvodov ali storitev ter
- vrednosti porabljenih materialnih sredstev in na novo ustvarjene vrednosti.

Amortizacija kot notranji vir financiranja podjetja predstavlja sredstva, ki jih podjetje pridobi s postopnim preoblikovanjem stalnih sredstev v denar, pri čemer ne zadošča, da se amortizacija preoblikuje kot strošek v nove proizvode, temveč morajo biti ti proizvodi tudi prodani in plačani. Kot vir se torej lahko uporabi le tisti del amortizacije, ki se je preoblikoval v denar, hitrost tega procesa pa je odvisna od dolžine proizvodnega procesa, hitrosti prodaje gotovih izdelkov ter od hitrosti unovčenja terjatev. Amortizacija se tako v celoti ne more upoštevati kot vir financiranja, saj je neki del amortizacije v zalogah nedokončane proizvodnje, v zalogah gotovih izdelkov in terjatvah do kupcev (Filipič & Markovič - Hribnik, 2000, str. 176).

Denarna sredstva amortizacije, ki so dostopna na računu podjetja, se lahko uporabijo tudi za začasno financiranje gibljivih sredstev. Razlog za to je, da se proces amortiziranja stalno

odvija, medtem ko se zamenjava stalnih sredstev odvija le od časa do časa. Amortizacijska sredstva se lahko do njihove dokončne namenske uporabe koristijo v obratne namene, saj se uporabljajo za financiranje gibljivih sredstev, kar je ekonomsko bolj ugodno, kot če bi se za ta namen najemali krediti, ki so dražji. Podjetja si s tem zmanjšujejo finančne stroške, poleg tega je manjša tudi zadolženost pri bankah (Radek, 2006, str. 77).

Poleg naštetih ima podjetje na razpolago še nekatere druge notranje vire financiranja, kot so financiranje iz rezerv, financiranje z zmanjševanjem davkov, financiranje s postopnim dezinvestiranjem, financiranje iz racionalizacij ter financiranje s sprostitvijo sredstev zaradi povečanega koeficienta obračanja gibljivih sredstev (Filipič & Markovič - Hribernik, 2000, str. 177).

1.2 Zunanji viri financiranja

Ker imajo mala in srednje velika podjetja manj možnosti za dostopanje do virov financiranja kot velika podjetja, so zelo odvisna od tega, koliko jim je dostopno zunanje financiranje s strani bančnega sektorja. Dostop do slednjega se je z nastopom kreditnega krča nekoliko otežil, saj so bile banke v času gospodarske krize manj pripravljene sprejemati visoka tveganja zaradi možnih stečajev podjetij. Glede posojanja denarja so zato banke zelo previdne, to pa posledično dvigne obrestne mere za posojila. Dodatno oviro za dostop do posojil malim in srednje velikim podjetjem predstavlja tudi visoka informacijska asimetrija med podjetji in bankami glede trenutnega in prihodnjega poslovanja podjetij. Banke zaradi tega zvišajo obrestno mero oziroma zavrnejo kreditiranje, če podjetja nimajo dovolj kakovostnih zavarovanj.

Kot oblika zunanjega financiranja se pojavljajo dolžniški viri financiranja, med katere spadajo bančni in drugi krediti (kratkoročni in dolgoročni), obveznice, lizing, faktoring. Gre za izposojilo denarja, izposojeni denar pa se vrača kot mesečni obroki, za kar se plačuje določena obrestna mera. Tovrstni viri financiranja naj bi bili za novoustanovljena podjetja težje pridobitni, saj so potrebne ustrezne bonitete, zgodovina poslovanja, prav tako je potrebna tudi garancija v obliki sredstev podjetja ali osebnih sredstev. Zato so lastniški viri financiranja bolj praktični in lažje dostopni (kapital, neformalni vlagatelji – poslovni angeli) (Inštitut za raziskovanje podjetništva, 2011, str. 3–6).

Pri dolžniškem financiranju si podjetja finančna sredstva, ki jih potrebujejo, izposodijo na trgu. Podjetnik se pri tem zaveže, da bo redno odplačeval glavnice dolga in pripadajoče obresti. V prihodnosti tako vrača od posojilodajalca pridobljena finančna sredstva, pri tem pa posojilodajalec ne pridobi solastništva, ter se prav tako tudi ne vmešava v upravljanje podjetja in delovanje podjetnika. Najpomembnejši vir za dolžniško financiranje v Sloveniji so banke, te pa se pri financiranju malih in srednjih podjetjih povezujejo tudi z drugimi ustanovami npr. občinami, zavarovalnicami, zbornicami, itd. (Stupica, 2005, str. 21).

Poslovni angeli kot neformalni vir zunanjega financiranja običajno predstavljajo uspešne podjetnike ali poslovneže, ki so ustanovili uspešno podjetje ali celo več uspešnih podjetij, ter so pripravljeni, da bodo del svojega kapitala investirali v dobre podjetniške ideje. Tako sami odločajo o tem, v koga oziroma v katero podjetje bodo investirali svoj denar, običajno pa se odločijo za tiste panoge, v katerih imajo izkušnje. Poslovni angeli so kot partnerji podjetja, saj podjetnikom svetujejo s svojim podjetniškim znanjem in izkušnjami, kot partnerji pa so udeleženi tudi pri dobičku oziroma izgubi podjetja.

Prvo formalno združenje najboljših slovenskih poslovnežev, ki so pripravljeni investirati v mlada in perspektivna podjetja z inovativno idejo predstavljajo Poslovni angeli Slovenije. Člani podjetnikom začetnikom omogočajo dostop do več kot 40 najuglednejših investitorjev v Sloveniji, poslovna izobraževanja, znanje o gradnji podjetij, hitrejši dostop do skladov tveganega kapitala, realno oceno poslovnega načrta (Inštitut za raziskovanje podjetništva, 2011, str. 6, 22).

Priljubljena možnost zunanjih virov financiranja so tudi subvencije oziroma subvencionirani krediti, predvsem kot subvencije za mlade podjetnike. Značilnost subvencij je, da so obrestne mere zelo ugodne, poleg denarnih sredstev pa omogočijo tudi podjetniška svetovanja.

2 KRATKOROČNI ZUNANJI VIRI FINANCIRANJA

Marsikatero podjetje se sooči s težavami omejenih možnosti zunanjega financiranja lastnega poslovanja, s katerim bi si zagotovilo uspešno rast in poslovanje. Predvsem to velja za mala in srednja podjetja ter za podjetja, ki zelo hitro rastejo (t. i. gazele), saj dosegajo visoke stopnje rasti raznih kazalcev poslovanja in se morajo bolj ali manj zanašati na lastna sredstva, ki pa so večkrat premajhna ali nezadostna (Jus, 2004, str. 68). Podjetja si pri poslovanju tako lahko pomagajo s kratkoročnimi zunanjimi viri financiranja.

V primeru, da ima podjetje možnost in se odloči za enega izmed kratkoročnih zunanjih virov financiranja, lahko slednjega tudi zavaruje, saj kreditna zavarovanja omogočajo in olajšujejo dostop do virov zunanjega financiranja podjetij. Kreditno zavarovanje namreč izboljšuje boniteto podjetij in povečuje njihovo kreditno sposobnost. Banke in druge finančne institucije se namreč zavedajo, da so s tovrstnimi zavarovanji pokriti riziki neplačil kupcev, kar tudi tem finančnim institucijam zmanjšuje rizike vračil najetih kreditov, podjetje pa omogoča najemanje kreditov ali odstopa terjatev po diskontu pod ugodnejšimi pogoji. Poleg tega lahko kreditna zavarovanja podjetjem pomagajo izboljšati sodelovanje s poslovnimi partnerji, saj jim dajejo večjo kredibilnost, hkrati jim povečujejo kreditno sposobnost, kar je predvsem pomembno za banke in druge finančne institucije, ki financirajo podjetja in njihovo poslovanje, ter za njihove dobavitelje in druge poslovne

partnerje, s katerimi lahko zavarovana podjetja dosegajo boljše prodajne in plačilne pogoje (Jus, 2004, str. 68 in 71).

2.1 Kratkoročni kredit

Poznamo več vrst kreditnih poslov, in sicer (Čibej, 2011, str. 72):

- krediti z enkratnim vračilom glavnice. Pri tej vrsti kreditnih poslov se glavnica vrne po izteku kreditnega obdobja, sprotno pa se poravnava obrestne obveznosti. Tovrstni krediti so se pogosto pojavljajo kot kratkoročni premostitveni krediti pravnim osebam npr. za veliko proizvodnjo serijo.
- anuitetni krediti. Pojem anuiteta v bančni praksi označuje konstanten znesek, s katerim se s periodičnimi plačili odplačuje dolg, njegova bistvena značilnost pa je, da vsebuje tako razdolžnino kot obresti. Z odplačevanjem se znesek dolga kot osnova za izračun obresti zmanjšuje, znotraj nespremenljive anuitete pa se spreminja struktura, delež obresti, ki lahko na začetku pomenijo prevladujoči del anuitet, se zmanjšuje, delež razdolžnine pa povečuje.
- odplačevanje kredita na obročni način. To je tehnično najpreprostejši od obeh najpogosteje uporabljenih načinov. Kredit se odplačuje tako, da se periodično plačuje vsakič enak znesek glavnice, ob tem pa še obresti od prejšnjega stanja dolga za obdobje med dvema plačiloma. Odplačilni načrt vsebuje stalne razdolžnine, celotna periodična obveznost pa se zaradi postopnega zmanjševanja osnove za izračun obresti iz obdobja v obdobje zmanjšuje.

Institucije, ki ponujajo najeme kreditov, mednje spadajo predvsem poslovne banke, imajo razvit dokaj zapleten postopek, s katerim ugotavljajo, komu dodeliti kredit. Postopek uporabljajo kot pomoč pri odločanju o dodelitvi kreditov, sestavljata pa ga dva dela, in sicer, ugotavlja, ali je kreditjemalec kreditno sposoben ter če je kredita tudi vreden. Kreditna sposobnost pomeni sposobnost pravnomočne sklenitve kreditne pogodbe. Za njeno ugotavljanje je potrebno ugotoviti poslovno sposobnost podjetja, ter morebitno pooblastilo kreditjemalca. Pri ugotavljanju o tem, ali je kreditjemalec kredita vreden, se ocenjuje osebno in stvarno, in sicer osebno, pri podjetjih predvsem klasifikacija vodilnih ljudi, stvarno pa ugotavlja premoženje podjetja, njegova donosnost, kreditna sposobnost v prihodnosti ipd. Od ugotovitev o tem, ali je prosilec vreden kredita je odvisno, ali bo kredit sploh odobren ali bo odobren le ob zagotovitvi kreditnega zavarovanja ali brez zavarovanja (Glogovšek, 2008, str. 58).

Z zavarovanjem kratkoročnih kreditov pred komercialnimi riziki skuša kreditna zavarovalnica zagotoviti čim večjo razpršenost rizikov, saj se hoče zaščititi pred koncentracijo rizikov do določenih kupcev, panog in držav. Zavarovalnice zato praviloma prevzema celoten portfelj rizikov zavarovanca, kateremu bo odobrila kredite zavarovanja.

Predvsem pri malih in srednje velikih podjetjih bo kreditna zavarovalnica, zaradi omejenega obsega in relativno slabe razpršenosti prodaje, vztrajala in pogodbeno zavarovanja skušala sklepati za celoten promet oziroma prodajo. Pri zavarovanju kratkoročnih kreditov gre zgolj za to, da se zavarujejo terjatve iz naslova prodaje podjetij na kredit oziroma na odloženo plačilo. Pri predplačilu ali gotovinskem plačilu seveda ne gre za kredit in s tem povezan riziko vračila in zato podjetju te prodaje ni treba zavarovati. Namen kreditnih zavarovanj je, da podjetjem omogočajo (Jus, 2004, str. 77 in 104):

- da svoje poslovanje lažje financirajo s krediti bank in drugih finančnih institucij;
- da povečujejo svojo prodajo obstoječim in novim kupcem v tujini in doma;
- da rizike svojih poslovnih transakcij prenesejo na specializirano kreditno zavarovalnico, ter si s tem ustvarijo gospodarsko varnost pri svojem poslovanju;
- da uspešno upravljajo kreditni riziko;
- da svoje poslovanje lažje financirajo s krediti bank in drugih finančnih institucij.

Za vsak izdani kredit obstaja verjetnost izgube posojilodajalca zaradi neizpolnitve obveznosti dolžnika do posojilodajalca. Tovrstno tveganje se po Zakonu o bančništvu (Ur. l. RS, št. 25/15 in 44/16 – ZRPPB, v nadaljevanju ZBan-2) imenuje kreditno tveganje. Kreditno tveganje je osnovno in najstarejše tveganje, s katerim se srečujejo banke in izraža trajno ali začasno nezmožnost ali nepripravljenost dolžnika, da v dogovorjenem roku in dogovorjeni višini izpolni svojo obveznost. Odvisno je predvsem od tega, v okviru kakšnih tveganj posluje komitent, zato mora banka stalno spremljati njegovo poslovanje. Poleg lastnih tveganj mora torej banka poznati tudi tveganja, s katerimi se srečuje njen dolžnik. Zaradi kreditnih tveganj, katerim so izpostavljene banke, so zavarovanja kreditov še toliko bolj smotrna.

Klasični kratkoročni krediti so namenjeni financiranju primanjkljaja gibljivih sredstev. Podjetja lahko tovrstne kredite poleg zavarovanja z bianko menicami ter meničnimi izjavami zavarujejo tudi z zastavo denarnih sredstev, nepremičnin in premičnin, zavarovanji pri zavarovalnicah, zastavo vrednostnih papirjev, poroštvom pravne ali fizične osebe, zastavo terjatev, ter drugimi oblikami zavarovanja. Zavarovanje, ki ga zahteva posamezna banka, je odvisno od ročnosti in drugih pogojev kredita. Značilnosti kratkoročnih kreditov so navadno (Nova Ljubljanska banka, 2016):

- ponudba je v evrih ali tuji valuti;
- sredstva se lahko namensko porabijo;
- odplačilna doba je od 31 dni do enega leta;
- odplačilo obresti in glavnice poteka po dogovoru;
- ponudba se prilagodi poslovnim načrtom in potrebam podjetja;
- obrestna mera in stroški odobritve so odvisni od bonitete podjetja, ročnosti kredita, kakovosti zavarovanja in sodelovanja z banko.

Pri najemanju kreditov se lahko zgodi, da se podjetja srečajo z nekaterimi težavami, in sicer (Stupica, 2005, str. 25):

- pojavijo se predsodki, zaradi financiranja podjetja s strani zunanjih vlagateljev, kar lahko vpliva na pomanjkanje motivacije za rast podjetja;
- politika države, ki je nestimulativna in ni usmerjena v razvoj ter z obstoječo zakonodajo ne ustvarja okolja, prijaznega podjetništvu;
- pomanjkanje razumevanja lastnikov malih podjetij do aktivne politike financiranja in finančnih znanj, saj vplivata na uspešnost in rast podjetja;
- pomanjkanje razumevanja s strani finančnih ustanov do potreb malega gospodarstva in kreditnih potreb malih podjetij;
- pomanjkanje usklajenosti med vlado ter regionalnimi in lokalnimi organizacijami pri podpori malega gospodarstva.

2.2 Limiti na transakcijskem računu

Limiti na transakcijskem računu spadajo med posle kreditov z obnavljanjem, tovrstni posli pa so od blizu poznani še več ljudem kot klasični anuitetni krediti, le da jih večina pravzaprav ne doživlja kot popolnoma ekvivalentno možnost za zadolžitev. Posebnost tovrstnih poslov je v tem, da se stanje daljše časovno obdobje, za katerega je limit odobren giblje blizu maksimalne višine, kar predstavlja bistveno razliko v primerjavi s postopnim zmanjševanjem zadolženosti pri običajnih kreditnih poslih (Čibej, 2011, str. 79).

Kreditni na transakcijskem računu, kot dovoljen limit na računu oziroma dovoljeno negativno stanje na računu predstavljajo kreditiranje, pri kateri banka določi komitentno kreditno linijo, kar pomeni najvišji znesek kredita, do katerega lahko prekorači stanje na svojem računu. Postopek določevanja kreditne linije se prične z vlogo, ki jo komitent odda banki in znotraj katere zaproša za prekoračitev stanja na osebnem računu. Banka presodi kreditno sposobnost vlagatelja ter mu, glede na presojo, dovoli prekoračitev. Banka s stranko sklene kreditno pogodbo, v kateri so navedeni običajni pogoji kreditiranja, zavarovanja, stroški in morebitna odpoved pogodbe. V primeru majhnih prekoračitev banka in komitent običajno ne sklepata kreditne pogodbe. Pri limitu na transakcijskem računu ne gre za kreditno linijo, ampak banka vsakokratni znesek limita odobri, ter za znesek limita poveča dobroimetje (Plajnšek, 2007, str. 20).

Za podjetje je zelo pomembno, da oceni svoje možnosti in predviden obseg prodaje posameznemu kupcu, prav tako pa tudi največji obseg bodoče prodaje oziroma odprtih terjatev do posameznega kupca in nato, glede na boniteto kupca in njegovo kreditno sposobnost predlaga ustrezno višino zahtevanega oziroma zelenega limita na transakcijskem računu. Za kupce, ki ne potrebujejo visokega limita (na primer do 15.000

evrov ali 25.000 evrov, če gre za znanega kupca), se lahko dodelijo tudi t. i. avtomatični limiti, za katere ni treba pridobiti posebne bonitetne informacije (Jus, 2004, str. 126).

Limiti na poslovnem računu so namenjeni zagotavljanju tekoče likvidnosti podjetja, zato morajo podjetja, ki bi si rada zagotovila likvidnost z limitom na tekočem računu izpostaviti dokumentacijo, ki predstavlja podjetje ter dejavnost podjetja, finančni izkaz preteklega in tekočega leta z obrazložitvami, razčlenitve računovodskih izkazov, predstaviti morajo tudi prihodnje načrte podjetja, ter seveda oddati vlogo za limit (UniCredit bank, 2016).

Limiti na transakcijskem računu spadajo med kratkoročne vire financiranja, ker kreditna pogodba povračilo sredstev v kratkih rokih. Kljub temu se limiti običajno prologirajo in imajo tako dolgoročno naravo, kar pomeni, da ima podjetje nenehno možnost za prekoračitev stanja sredstev na transakcijskem računu (Plajnsšek, 2007, str. 20).

2.3 Revolving krediti

Pri revolving kreditu gre običajno za kratkoročno posojilo, z možnostjo nadaljnjega podaljšanja slednjega. Zaradi črpanja posojila tovrstni krediti delujejo kot kreditni limit, edina razlika je v tem, da ima revolving kredit namenski značaj. Revolving kredit omogoča financiranje obratnih sredstev in se šteje za idealno sredstvo za nakup inventarja. Tovrstnega kredita ni mogoče uporabljati kot dolgoročno posojilo, kljub temu pa lahko deluje kot rezerva znotraj časa, da bo plačan račun (Revolving posojilo, 2016).

Revolving kredit predstavlja kombinacijo kredita in limita na transakcijskem računu, predvsem za tekoče financiranje primanjkljaja likvidnih sredstev pravnih oseb (Kaj je revolving kredit?, 2016). Namenjen je predvsem za financiranje operativnih potreb podjetnikov in podjetij, ter predstavlja rešitev za podjetja, katera potrebujejo denar iz poslovanja, preden jim stranke poplačajo račune. Podjetniki oziroma podjetja s pozitivnim kapitalom na osebem računu prejmejo sredstva kredita za premostitev obdobja med izdajo računov in ročnostjo svojih terjatev (Revolving posojilo, 2016).

Bančne in nebančne ustanove strankam ponujajo revolving plačilo obrokov posojil poleg možnosti, da zaprosijo za kreditno kartico. S to kartico je mogoče plačati neposredno v trgovini, znesek nakupa pa se odšteje od posojila. Izdane kartice torej temeljijo na revolving posojilu. Imetnik kartice ima na razpolago sredstva, ki so v višini najvišjega zneska dogovorjenega posojila. Vsak nakup zmanjša stanje na kartici. Posojilo je odplačano na določen datum, z dogovorjeno obrestno mero. Med črpanjem vračilo poteka samodejno. Tovrstno posojilo se lahko uporablja dolgoročno, večkratno in obnovljivo, pri čemer je najdaljše obdobje odplačevanja eno leto. Posojilo se lahko povrne ob vsakem času, brez kazni, sicer pa najkasneje do določenega datuma. Ko je revolving posojilo enkrat vrnjeno, se lahko zaprosi za novo posojilo.

Za najem revolving kredita mora podjetje kot prilogo podati dokumente, ki dokazujejo pravno osebnost odjemalca, ter tudi letne računovodske izkaze za pretekla tri leta in davčne napovedi za isto obdobje (Revolving posojilo, 2016).

2.4 Faktoring

Faktorinska podjetja so tiste finančne institucije, ki so se specializirale za poslovanje s terjatvami. Tovrstne institucije podjetjem ponujajo zavarovanje pred tveganjem neplačila, financiranje poslovanja in unovčevanje ter izterjavo terjatev ter še druge dodatne storitve. Glavno ciljno skupino tovrstnim institucijam predstavljajo ravno mala in srednja podjetja, posebej hitro rastoča podjetja, saj slednja včasih težko pridejo do virov financiranja in tako jim faktoring včasih predstavlja edino možnost, kljub temu, da je tovrstno financiranje dražje od posojil pri bankah. Za ta podjetja je zelo pomembna tudi prožnost, kar spet predstavlja velik plus faktoringu, ki je v primerjavi z bančnimi posojili precej hitrejši. Dejavnost financiranja poslovanja podjetij znotraj faktoringa poteka drugače kot pri bankah, saj faktor podjetjem denarna sredstva odobri iz odstopljenih terjatev, kar predstavlja alternativo bančnim posojilom, za svoje storitve pa zaračunava provizije in obrestne mere (Vozel, 2005). Faktoring je torej malim in srednje velikim ter hitro rastočim podjetjem zanimiv zato, ker si z njim podjetja financirajo rast obsega poslovanja in odpravljajo tveganje neplačil s strani kupcev (Inštitut za raziskovanje podjetništva, 2011, str. 7).

Faktoring podjetjem, ki to potrebujejo zaradi potrebne likvidnosti ali drugih spremljajočih storitev npr. vodenje faktur dolžnikov, ki jih lahko vsebuje ta sodobna sintetična finančna storitev bank in drugih specializiranih finančnih institucij, omogoča fleksibilno in hitro zunanje refinanciranje njihovega poslovanja na podlagi globalnega odstopa še nedospelih ali bodočih trgovinskih terjatev podjetij do svojih kupcev. Glede na nabor storitev, ki jih podjetjem nudi faktoring, in možnost, da se te storitve v taki ali drugačni obliki ponudijo posameznim podjetjem, glede na njihove potrebe, je v osnovi faktoring zagotovo superiorna storitev, ki se bo nedvomno še hitro razvijala (Jus, 2004, str. 113).

Poznanih je več različnih vrst faktoringa, ki so odvisne od vključenosti storitev, ki jih opravlja faktor (ali gre za financiranje, zavarovanje ali upravljanje terjatev), narave in obsega nekega posla, od gospodarskih pogojev, itd. Najpogostejše oblike faktoringa so (Sibinčič, 2007, str. 17):

- nepopolni faktoring (diskont računov, eskont menic);
- popolni faktoring;
- faktoring z regresno pravico ali faktoring brez regresne pravice;
- domači faktoring;
- tihi, poltihi, odkriti faktoring in

- mednarodni faktoring.

Pri popolnem faktoringu se komitent in faktor pogodbeno dogovorita, da bo komitent trajno odstopal faktorju terjatve do določenih kupcev ter koristil vse možne storitve. Znotraj popolnega faktoringa so zajete vse storitve, ki jih faktor ponuja svojemu komitentu. Običajno popolni faktoring predstavlja trajen posel. Nepopolni faktor pa predstavlja enkratno financiranje, podlaga zanj pa je odstop določenega računa oziroma določenih računov. V ta način faktoringa je vključena le storitev financiranja, ne pa tudi zavarovanja in upravljanja (Sibinčič, 2007, str. 18).

Faktoring z regresno pravico je poznan tudi kot nepravi faktoring, uporablja pa se, ko ima odstopnik več kupcev s slabšo bonitetno oceno. Faktor je pripravljen prevzeti večje število kupcev z daljšimi plačilnimi roki in financirati višji odstotek terjatev kot pa pri faktoringu brez regresne pravice, vendar pa pri tej obliki faktoringa ni ponujeno zavarovanje pred neplačilom kupcev zaradi nelikvidnosti, nesolventnosti ali katerega drugega razloga. Zato se faktor za to obliko običajno odloči po tem, ko je izčrpal vse druge možnosti. Prednost faktoringa brez regresne pravice je, da faktor prevzame nase celotno odgovornost, kar se tiče plačil s strani kupcev. Tovrstna oblika faktoringa danes prevladuje, razlog pa je predvsem v zavarovanju terjatev. Pred financiranjem namreč faktor zavaruje terjatve odstopnika, ter zanje predhodno tudi odobri določen limit zavarovanja. V primeru, da odprte terjatve presežejo limit zavarovanja komitent nosi tveganje neplačila. Če kupec svojih obveznosti ne plača, mora faktor v roku, ki je določen (običajno 120 dni), komitentu nakazati razliko do polne vrednosti računa. Faktoring brez regresne pravice pa ima še eno omejitev, in sicer če komitent ne koristi predčasnega financiranja, je to celotni znesek računa (Žibert, 2016).

Glede na geografsko lokacijo udeležencev se med seboj ločita domači in mednarodni faktoring, pri čemer o domačem faktoringu govorimo v primeru, ko sta prodajalec in kupec v isti državi, v primeru, mednarodnega faktoringa pa slednji omogoči izvozniku, da uvozniku ponudi enake pogoje kot domačim kupcem. Tako mednarodni faktoring brez obremenitve za kupca, komitentu omogoča financiranje, zavarovanje ter upravljanje terjatev uvoznika (Sibinčič, 2007, str. 21).

Glede na to, ali je kupec bil obveščen o odstopu terjatev v korist faktorja pa lahko ločimo odkriti in tihi faktoring. Pri odkritem faktoringu mora komitent kupca obvestiti o tem, da je terjatev odstopil v korist faktorja, kupec pa mora potrditi, da bo obveznost, katera izhaja iz odstopljenih računov poravnal v dogovorjenem roku na faktorjev račun. Kot nasprotje odkritega faktoringa pa je tihi faktoring, pri katerem kupec ni obveščen o prenosu terjatev na faktorja. Tovrstna oblika faktoringa se je začela pojavljati zaradi težav pridobitve pisnega pristanka kupca, da bo poravnal svoje obveznosti na faktorjev račun, ter zaradi težav, ki jih imajo faktorji pri novčevanju terjatev za tretjo osebo. Čeprav je prvotni

namen tihega faktoringa v tem, da se poenostavi postopek izvedbe posla, se je v praksi izkazalo, da tihi faktoring prinaša mnogo nepredvidenih zapletov (Sibinčič, 2007, str. 20).

S faktoringom se podjetja zavarujejo pred slabimi terjatvami doma in v tujini, saj faktor prevzame tveganje za neplačila kupcev ter se zaveže, da bo terjatve do podjetja poravnal v določenem roku in pod določenimi pogoji, za primer, če kupec ne poravnava računa. Najpreprostejši so tisti posli, kjer gre za posamičen, enkratni odkup neke terjatve, čeprav nekateri strokovnjaki menijo, da to ni pravi faktoring. Pravi faktoring naj bi bil namreč celovita storitev od zavarovanja do financiranja, vodenja računov, unovčevanja terjatev, izterjave terjatev ter preverjanje bonitet poslovnih partnerjev. Faktor in njegova stranka imata dolgoročen poslovni odnos, znotraj katerega faktor svojo stranko nenehno obvešča o vseh storitvah. Potek faktoringa je mogoče razdeliti na pet korakov (Vozel, 2005):

1. prodajalec kupcu proda in dobavi blago ali storitev, ter mu zanjo izda račun;
2. prodajalec po dobavi terjatev odstopi faktorju, izroči mu kopijo računa in odstopno izjavo, na kateri sta podpisana prodajalec kot odstopnih terjatev in kupec kot dolжник;
3. že naslednji dan lahko faktor prodajalcu nakaže dogovorjeni znesek, ki pa je zmanjšan na faktorinško provizijo;
4. ko terjatev dospe kupec plača blago ali storitev z nakazilom na račun faktorja;
5. faktor poročuna plačilo za odstopljeno terjatev, ter znesek zmanjša za obresti na uporabljeno financiranje.

V primeru poslovanja s tujim kupcem nastopita izvozni in uvozni faktor, saj faktor znotraj dogovorjenega formalnega postopka terjatev odstopi uvoznemu faktorju v državi kupca uvoznika. Faktor prodajalcu ponovno nakaže dogovorjeni znesek, ki je zmanjšan za faktorinško provizijo, ob dospelosti pa uvozni faktor terjatev unovči (ko mu kupec nakaže denar). Najpozneje naslednji delovni dan mora uvozni faktor nakazati sredstva na račun izvoznega faktorja, kateri poročuna plačilo za odstopljeno terjatev in zmanjša znesek za obresti uporabljenega financiranja (Vozel, 2005).

Factoring predstavlja, v primerjavi s standardnimi načini financiranja preko bančnih kreditov, hitro in prožno storitev, ki jo je mogoče prilagajati potrebam naročnika. Podjetja si lahko z uporabo storitve izboljšajo tudi nabavne pogoje, saj jim koriščenje financiranja omogoča hitrejšo poravnavanje obveznosti dobaviteljem, ter koriščenje popustov. Podjetniki si s faktoringom lahko zagotovijo rast, saj jim slednji ponuja večjo predvidljivost denarnega toka ter posledično tudi hitrejšo obračanje sredstev. Postopek faktoringa je hiter in preprost, saj ponudniki na osnovi povpraševanja podjetnika preverijo kupce, podajo nezavezujočo ponudbo, ter se dogovorijo za obdobja sodelovanja. Ko podjetnik obvesti kupca o tem, da se je odločil za storitev faktoringa, lahko dejansko že ob nastanku terjatev črpa financiranje (Prva finančna agencija, 2016).

Factoring je zelo primeren za manjša in srednje velika podjetja, katerih delež v Sloveniji je več kot 95 odstotni, ter prav tako tudi za samostojne podjetnike, ki redno dobavljajo večjemu krogu kupcev oziroma odjemalcev, saj jim factoring omogoča, da s sprotnim unovčevanjem terjatev prenesejo plačilno tveganje in financiranje kupcev na faktorja. S factoringom mala in srednje velika podjetja torej financirajo rast obsega poslovanja ter odpravljajo tveganje neplačil s strani kupcev (Sibinčič, 2007, str. 15).

3 PREDNOSTI IN SLABOSTI KRATKOROČNIH VIROV FINANCIRANJA

3.1 Prednosti in slabosti kredita

Kot prednosti velja navesti predvsem dejstvo, da so plačane obresti davčno priznani stroški in tako mnogokrat služijo kot davčni ščit. S plačilom obresti se tako zniža davčna osnova za davek od dohodka pravnih oseb, tj. dobička po davčnem obračunu. Davčna obveznost pravne osebe je tako nižja, plačila dividend oziroma izplačila dobička pa, po drugi strani, ne zmanjšujejo davčne osnove. Dejanski strošek dolga je tako nižji od pogodbene obrestne mere. Prednost predstavlja tudi dejstvo, da so obveznosti plačila dolga običajno fiksne in bolj ali manj znane že vnaprej. Niso torej odvisne od tekočega poslovanja podjetja, kar podjetju predstavlja veliko prednost v primeru, da posluje uspešno. Lastnikom ustvarjenega dobička tako ni treba deliti z drugimi, ki so zagotovili kapital. Kapitala ni treba zagotoviti lastnikom in se hkrati odpovedati nadzora nad podjetjem, saj upniki v normalnih pogojih nimajo možnosti, da bi vplivali na poslovanje in druge odločitve znotraj podjetja (Dolenc & Stubelj, 2011, str. 43).

Prednost kratkoročnih kreditov je tudi v (Knavs, 2016):

- raznoliki in prilagodljivi ponudbi kratkoročnih načinov financiranja do enega leta;
- možnosti izbire obrestne mere, ki je lahko fiksna ali spremenljiva, glede na vrsto kredita;
- možnosti prilagajanja porabe sredstev in odplačilnega načrta;
- možnosti nenamenske porabe sredstev, ki omogočajo prosto razpolaganje z njimi.

Poleg prednosti ima financiranje z najemanjem kreditov tudi slabosti, in sicer obresti, ki pomenijo višje stroške poslovanja, s tem pa se poveča prag dobičkonosnosti podjetja. Če se podjetje znajde v finančni krizi, lahko visoki stroški obresti povečajo riziko nesolventnosti podjetja. Podjetja, ki so močno zadolžena, včasih niso dovolj dobičkonosna, da bi lahko rasla. Poleg tega lahko kreditodajalec od podjetja zahteva tudi določene restriktivne ukrepe, ki omejujejo prihodnje odločitve glede financiranja in upravljanja podjetja. Kreditodajalec si prav tako včasih izbere tudi zavarovanja kredita, npr. s sredstvi podjetja

(nepremičnine, stroji), in če podjetje teh sredstev nima, se lahko izvede zastavna pravica na podjetnikovem osebnem premoženju (Sibinčič, 2007, str. 3).

Med poglavitnimi slabostmi velja izpostaviti tudi to, da je fiksna obveznost lahko za podjetje nevarna, saj obveznosti podjetja do upnikov ostanejo tudi v primeru slabšega poslovanja podjetja. V primeru, da podjetje ne posluje dobro, se lahko zgodi, da svojih obveznosti oziroma kreditov ne more pravočasno poravnati, kar lahko vodi v stečaj podjetja (Dolenc & Stubelj, 2011, str. 45).

3.2 Prednosti in slabosti limita

Kot prednosti pri zagotavljanju likvidnosti poslovanja z limiti lahko navedemo (UniCredit Bank, 2016):

- črpanje sredstev je hitro in fleksibilno do dogovorjene višine, niso potrebne predhodne najave o nameravanem črpanju sredstev;
- s sredstvi je mogoče prosto razpolagati;
- obresti se zaračunavajo samo na izkoriščeni del limita;
- ni treba navajati, za kaj ima podjetje namen porabiti sredstva;
- obrestna mera je fiksna.

Velika prednost limitov je tudi v tem, da jih je mogoče pridobiti že v kratkem času, celo v enem dnevu, če se popolnoma ne izčrpajo oziroma koristijo, se ne plačajo obresti, denar pa je na razpolago za celotno obdobje najema. Prednost limita je tudi v tem, da nima mesečne obveznosti, to pa pomeni, da po izteku obdobja, za katero je limit odobren, ta ni nič manjši. Posledično sledi novo podaljšanje in tako se lahko zgodi, da limit na računu ostane daljše časovno obdobje, s tem pa si podjetje povečuje stroške (Kokošar, 2014).

3.3 Prednosti in slabosti revolving kredita

Velika prednost revolving kredita je, da banka podjetju kredit odobri v določeni višini, njegova posebnost, predvsem v primerjavi z drugimi krediti pa je, da je črpanje kredita v okviru odobrenega zneska v domeni kreditojemalca, in sicer v odvisnosti od njegovih likvidnostnih potreb. To pomeni, da kreditojemalec črpa kredit glede na trenutne potrebe. Poleg tega lahko svoje obveznosti kadarkoli predčasno poplača, lahko tudi v delnem znesku, to pa podjetjem omogoča, da učinkovito uravnavajo svojo likvidnostno situacijo (Kaj je revolving kredit?, 2016). Prednost revolving kredita vključuje tudi, kot smo napisali že v predstavitvi revolving kreditov, možnost uporabe kreditnih kartic in njihovo ročnost. Poleg tega je omogočeno plačevanje in poslovanje tudi v tujih valutah (Revolving posojilo, 2016).

Kot slabost tovrstnega zagotavljanja virov financiranja velja izpostaviti to, da mora kreditojemalec o nameravanem črpanju sredstev predhodno obvestiti banko. Slabost predstavlja tudi, glede na klasični kredit za financiranje primanjkljaja gibljivih sredstev, tudi nekoliko višja obrestna mera, ki je lahko tako fiksna, kot spremenljiva. Razlog višje obrestne mere so zgoraj navedeni razlogi, ki podjetju zagotavljajo nekoliko več fleksibilnosti glede razpolaganja s sredstvi, ter črpanjem kredita. Poleg tega lahko banka kreditojemalcu zaračunava tudi provizijo za nečrpani del kredita, saj mora imeti sredstva vedno v pripravljenosti za trenutek, ko se kreditojemalec odloči za črpanje (Kaj je revolving kredit?, 2016).

3.4 Prednosti in slabosti faktoringa

Poslovanje podjetja ni odvisno samo od uspešnost podjetja pri opravljanju svoje dejavnosti, temveč tudi od tega, koliko so kupci dosledni pri plačevanju obveznosti za svoje račune. Če se podjetje srečuje s plačilno nedisciplino kupcev, lahko to negativno vpliva na poslovanje podjetja, v nadaljevanju pa lahko pripelje do likvidnostnih težav podjetja. Posledično podjetje ni zmožno poravnati svojih obveznosti, kar vodi do nezaupanja okolice, bank in poslovnih partnerjev do poslovnih sposobnosti podjetja, ter posledično k znižanju bonitet podjetja. Faktoring tako pozitivno vpliva na naslednja področja poslovanja podjetja (Sibinčič, 2007, str. 27):

- neomejena in izboljšana rast poslovanja podjetja;
- manjši administrativni stroški;
- omogočeno je koriščenje bonitetnih informacij o kupcih;
- podjetje se izogne zamudam, ki jih povzročata pridobitev akreditov;
- z bolj konkurenčnimi pogoji in dostopom do bolj fleksibilnega vira dodatnega kapitala povečajo prodajo;
- s faktoringom se podjetja ne zadolžujejo dodatno.

Poleg navedenih družbe, ki se ukvarjajo s faktoringom, izpostavljajo tudi naslednje prednosti te storitve (Vozel, 2005):

- izboljša se likvidnost, denarni tok je bolj predvidljiv;
- unovčevanje je časovno hitrejšo, prav tako tudi spremljanje terjatev in bonitet kupcev;
- tečajna tveganja pri mednarodnem faktoringu se zmanjšajo;
- ponudba storitev, ki so povezane z upravljanjem terjatev in denarnega toka je bolj celovitejša;
- za podjetja faktoring predstavlja boljše možnosti financiranja, ko ni mogoče bančno kreditiranje ali ko so kreditne linije preobremenjene;
- varnost prek zavarovanja terjatev je stoddostna, saj se tveganje prenese na faktorja.

Slabosti oziroma pomanjkljivosti faktoringa so lahko (Sibinčič, 2007, 27):

- ne morejo ga uporabljati podjetja, ki poslujejo s fizičnimi osebami, prav tako faktoring ni zanimiv za podjetja, ki prodajajo le za gotovino oziroma na kratke ali zelo dolge plačilne roke. Prav tako ni primeren za podjetja, ki proizvajajo hitro pokvarljivo blago in blago, pri katerem je veliko reklamacij in kompenzacij, ter za podjetja, ki nimajo stalnih kupcev;
- običajno je faktoring dražja storitev od bančnih kreditov;
- ker faktoring v nerazvitih državah ni zelo razširjen, oteži mednarodni faktoring.

Faktoring za podjetja pomeni nekakšen nevidni žig, saj podjetniki velikokrat ne vedo, da so njihove stranke bile obveščene o prevzemu terjatev. S tem, ko faktor prevzame terjatev je stranka pravzaprav faktorju dolžna in o tem mora biti obveščena. Ko stranka izve, da je terjatev prevzelo podjetje, ki se ukvarja s faktoringom, lahko dobi občutek, da je podjetje v denarnih težavah, kar vpliva na ime podjetja. Poleg tega lahko faktoring omeji poslovanje podjetja, kar pomeni, da ima podjetje manj nadzora. Kljub temu lahko to predstavlja tudi dobro lastnost, saj se s tem zmanjšuje tveganje podjetja. Stroški, potrebni za postopek faktoringa, so običajno precej visoki, saj faktor vzame do štiri odstotke vrednosti terjatve. Za podjetja, ki se torej znajdejo v denarnih težavah, faktoring ne pomeni najboljše rešitve, čeprav podjetje denar pridobi takoj po sklenitvi pogodbe s faktorjem (Prednosti in slabosti faktoringa, 2016).

4 PRIMERJAVA KRATKOROČNIH VIROV FINANCIRANJA

V primerjalno analizo kratkoročnih virov financiranja so vključene tri slovenske banke: Nova Ljubljanska banka (v nadaljevanju NLB), Sparkasse in Delavska hranilnica. Za faktoring pa so upoštevani trije ponudniki, v nalogi imenovani faktor A, B in C (finančne družbe v zameno za podatke ne želijo biti javno imenovane), in Agencija za pospeševanje likvidnosti, ki pa ni želela prispevati podatkov, saj naj bi ti bili poslovna skrivnost. Primerjajo se ti instrumenti: kredit, limit, revolving kredit in faktoring, v zvezi z njimi pa predvsem pogoji najema in stroški za najem, na primer obrestna mera ter morebitni stroški odobritve in drugi stroški. V analizi se proučujejo pogoji in stroški za poslovni najem kredita, revolving kredita in limita ter za faktoring, to se proučuje za mala in srednje velika podjetja z bonitetno oceno A1, zahtevani znesek je 100.000 evrov, proučevana ročnost pa je 60 oziroma 120 dni.

Tabela 1: Primerjava kratkoročnih virov financiranja: kredit, revolving kredit in limit

	Kredit	Revolving kredit	Limit
	Stroški		
NLB	Nespremenljiva obrestna mera: 3,45–8 % ¹ Spremenljiva obrestna mera: 3,45–7,55 ²	Nespremenljiva obrestna mera: 3,55–8 % ³ Spremenljiva obrestna mera: pribitek: 3,50–7,70 ⁴ Odobritev + strošek neizkoriščenega kredita (mesečno obračun.): 1,05 % na leto	Nespremenljiva obrestna mera za klasični limit: 4,95–8 % Rezervacija sredstev: obdelava zahtevka + rezervacija sredstev: 0,35–0,45 % ⁵
	Pribitek ob neplačevanju zapadlih obresti: 2 odstotni točki na leto. Zavezujoča obljuba banke v zvezi z odobritvijo kredita: 0,15–1,50 % od odobrenega zneska ali najmanj 105,00 evra, nezavezujoča obljuba: najmanj 55,00 evra.		
Sparkasse ⁶	Obrestna mera: 6-mesečni euribor + 2,00 % na leto ⁷ Odobritev: 0,42 % od kredita Vodenje kredita: 15,00 evra na mesec Strošek neizkoriščenega kredita: 0,60 % od kredita na leto	Obrestna mera: 2 % na leto ⁸ Odobritev: 0,23 % od kredita Vodenje kredita: 15,00 evra na mesec Strošek neizkoriščenega kredita: 0,60 % od kredita na leto	Obrestna mera: 4,85 % na leto Odobritev: 0,23 % od limita Vodenje limita: 0,10 % od limita ⁹
Delavska hranilnica ⁶	Obrestna mera: od 3,70 % ¹⁰ Odobritev: 3,00–5,60 % od kredita ali najmanj 13,00–800,00 € (odvisno od zavarovanja) Vodenje kredita: 5,00 evra na mesec	Ni v ponudbi.	Obrestna mera: 7,50 % (le za koriščeni del limita) Odobritev: 2,50 % od limita ali največ 650,00 evra, v našem proučevanem primeru tako 650,00 evra

Viri: NLB *Kratkoročni revolving kredit*, 2016; Izvleček iz NLB *Tarife in Sklepa o obrestnih merah NLB d. d. za depozitne, kreditne in garancijske posle ter odkup terjatev za domače in tuje pravne osebe, podjetnike,*

Opombe:

- ¹ Obrestna mera pri različni ročnosti: 1–3 meseci: 3,45–8,00 %, 3–6 mesecev: 3,50–8,00 %.
- ² Pri spremenljivi obrestni meri ta zajema ustrezni euribor in fiksni pribitek, pribitek se obračuna v odstotnih točkah in je, kot sledi: pri enomesečnem euriboru: 1–3 meseci: 3,45–7,55, 3–6 mesecev: 3,50–7,55, pri trimesečnem euriboru: 3–6 mesecev: 3,45–7,50.
- ³ Obrestna mera pri različni ročnosti: 1–3 meseci: 3,55–8,00 %, 3–6 mesecev: 3,60–8,00 %.
- ⁴ Pri spremenljivi obrestni meri ta zajema ustrezni euribor in fiksni pribitek, pribitek se obračuna v odstotnih točkah in je, kot sledi: pri enomesečnem euriboru: 1–3 meseci: 3,55–7,65, 3–6 mesecev: 3,60–7,65, pri trimesečnem euriboru: 3–6 mesecev: 3,55–7,60.
- ⁵ Nadomestila za rezervacijo sredstev se obračunajo na odobreni znesek in so pri različni ročnosti, kot sledi: 31–90 dni: 0,35 %, 91–180 dni: 0,45 %.
- ⁶ Podatke smo pridobili neposredno od banke.
- ⁷ Doba odplačevanja je 60 mesecev. Mesečni obrok: 1.666,67 EUR, obresti se plačujejo mesečno na podlagi računa. Kredit v znesku 100.000 evrov se zavaruje s petimi menicami z menično izjavo in zastavno pravico na 1. mestu na poslovni nepremičnini, v podporo zavarovanju banka zahteva še finančne zaveze, ki določene ob dokončni odobritvi kredita, poleg tega banka zahteva izpolnitev dodatnega pogoja, tj. kreditojemalec se prek transakcijskega računa pri banki zaveže opravljati najmanj 60 % plačilnega prometa; banka zahteva dokumentacijo po potrebi.
- ⁸ Doba odplačevanja je 12 mesecev. Banka za presojo zahteva naslednje dokumente: najnovejšo bilanco podjetja, najnovejša razkritja k računovodskim izkazom, izpis terjatev in obveznosti po zapadlosti iz računovodskega programa, drugo dokumentacijo po potrebi, revolving kredit v znesku 100.000 evrov pa se zavaruje s petimi menicami z menično izjavo.
- ⁹ Drugi stroški v zvezi z limitom so še lahko: zvišanje limita v obdobju trajanja limita: 2,00 % od zvišanja ali najmanj 250,00 evra, podaljšanje limita: 2,00 % od limita ali najmanj 250,00 evra, sprememba pogojev za limit: 0,25 % zneska limita ali najmanj 50,00 EUR, predčasna odpoved ali zmanjšanje: 2,00 % od limita ali zmanjšanja limita oziroma najmanj 30,00 EUR. Limit se zavaruje s petimi menicami z menično izjavo za vse aktivne transakcijske račune, kreditojemalec se prek transakcijskega računa pri banki zaveže opravljati najmanj 60 % plačilnega prometa; banka zahteva dokumentacijo po potrebi.
- ¹⁰ Kratkoročni kredit z ročnostjo do 12 mesecev. Obrestna mera velja za bonitetno podjetje z oceno A in Basel zavarovanjem: vrednost kredita ne sme presegati 50 % vrednosti poslovne nepremičnine in 60 % vrednosti stanovanjske nepremičnine.
- ¹¹ Vsi podatki so bili zbrani ali iz spletno dostopnih virov, kot je navedeno pod tabelo, ali z osebno korespondenco z zadevnimi subjekti, tj. z osebno korespondenco z banko Sparkasse: Informativna ponudba za revolving kredit, limit in kredit z dne 31. 8. 2016 in z Delavsko hranilnico: Informacije o revolving kreditih, limitih in kreditih z dne 31. 8. 2016.

Tabela 2: Primerjava kratkoročnih virov financiranja: faktoring

	Faktoring
	Stroški
Faktor A ¹	<u>60 dni financiranja:</u>² Skupni strošek: 1,14 % Provizija: 500 evrov Obresti: 525 evrov EOM: 6,93 %, obrestni pribitek: 3,50 %, faktorinška provizija: 0,50 % <u>120 dni financiranja:</u>² Skupni strošek: 1,94 % Provizija: 700 evrov Obresti: 1.050 evrov EOM: 5,91 %, obrestni pribitek: 3,50 %, faktorinška provizija: 0,70 %
Faktor B ¹	<u>90 dni financiranja:</u>³ Skupni strošek: 2,7 % + DDV ali 2.700 evrov + DDV Odobritev: 50 evrov Obresti: 3,60 % Provizija: 0,02 % na dan <u>120 dni financiranja:</u>⁴ Skupni strošek: 3,6 % + DDV ali 3.600 evrov + DDV Odobritev: 50 evrov Obresti: 3,60 % Provizija: 0,02 % na dan
Faktor C ¹	Obresti: 0,033 % na dan, ne glede na višino zneska.
Agencija za pospeševanje likvidnosti	Podatki so poslovna skrivnost in jih ni bilo mogoče pridobiti.

Opombe:

- ¹ Faktorji ne želijo, da se naziv njihovega podjetja javno objavi. Vsi podatki so bili zbrani z osebno korespondenco z zadevnimi faktoringi.
- ² Odstopljena terjatev: 100.000 evrov, financirani znesek pa: 90.000 evrov. Skupni strošek se obračuna glede na financirani znesek in število dni financiranja. Pri stroških faktoringa ima pomembno postavko faktorinška provizija, ki je odvisna od plačilnega roka, obsega terjatev, ali ima stranka že sama zavarovanje (v tem primeru: 0,25–0,35 % pri 60-dnevnem plačilnem roku) in drugih dejavnikov. Delež financiranja je odvisen od strukture posla, delež predfinanciranja je od 80 odstotkov, izjemoma 100 odstotkov. Kupci morajo podati soglasje k faktoringu odstopnika, zato tako imenovani tihi faktoring ni mogoč.
- ³ Višina odkupa: 100.000 evrov, izplačilo na transakcijski račun pa: 95.656,00 evra. Finančna družba za presojo odobritve zahteva naslednjo dokumentacijo: izpolnjen vprašalnik za faktoring, kopije izdanih računov in potrjeno izjavo dolžnika, skleneta se pogodba o odstopu terjatev in pogodba o odkupu terjatev.

⁴ Višina odkupa: 100.000 evrov, izplačilo na transakcijski račun pa: 94.558,00 evra. Zahteva se ista dokumentacija in skleneta se enaki pogodbi, kot je navedeno v opombi 3.

Nekatere finančne institucije ne želijo izdati podatkov za analizo, ker naj bi bili ti podatki poslovna skrivnost, ali se sklicujejo na javno objavljene cenike in druge dokumente, zato so podatki za analizo večinoma povzeti s spletnih strani bank v zvezi s poslovnimi uporabniki in iz javno dostopnih dokumentov, kot so ceniki, izvlečki tarif in podobnih, tudi v teh primerih le v zvezi s poslovnimi uporabniki. V tem primeru podatki ne vključujejo vseh specifik analize, kot je navedeno na začetku, med drugim to velja za želeni znesek finančne pomoči in bonitetno oceno podjetja. Ko se podjetje odloči na neki instrument finančne pomoči, se tako obrne na finančno institucijo in ta mu na podlagi njegovega poslovanja določi izrecno prilagojene pogoje in stroške. V veliko primerih ima pomembno vlogo pri možnosti za odobritev finančne pomoči korektno poslovanje z zadevno finančno institucijo.

Finančne institucije v svojih javno dostopnih dokumentih in drugih objavljenih podatkih (na primer na spletnih straneh s splošno vsebino) ne navajajo posebnih pogojev za pridobitev katerega koli finančnega instrumenta, zaslediti je mogoče predvsem to, da se zahteva korektno poslovanje z banko. Sklepam, da je poleg ustreznega odnosa s finančno institucijo, pri kateri podjetje zaprosi za kratkoročne vire finančne pomoči, pomembno tudi finančno stanje podjetja, predvsem njegovi zmožnost zavarovanja finančne pomoči in sposobnost vračanja posojenih sredstev.

V zvezi s kratkoročnim revolving kreditom se pri bankah pojavljajo podobne določbe. Obrestna mera in stroški odobritve: odvisno od bonitete podjetja/zasebnika, ročnosti kredita, kakovosti zavarovanja in sodelovanja z banko. Ponudba je lahko v evrih ali tuji valuti, odvisno od potreb podjetja. Odplačilna doba je od 31 dni do enega leta, če so finančne družbe sporočile drugačne specifikacije, je to seveda ustrezno upoštevano v primerjalni analizi. Kredit se lahko porabi nenamensko, zavarujejo pa se lahko z zavarovanjem z bianko menicami, menično izjavo, zastavo denarnih sredstev, nepremičnin in premičnin, vrednostnih papirjev in terjatev, zavarovanjem pri zavarovalnici, poroštvom pravne ali fizične osebe ali z drugimi oblikami zavarovanja. Banka obresti zaračuna le na črpani del kredita.

SKLEP

Veliko podjetij se še vedno spopada z učinki splošne gospodarske krize, nekatera pa so imela finančne težave ali težave s kupci, ki niso redno plačevali svojih obveznosti, še pred krizo in te težave so se v naslednjih letih le še kopičile. Ta podjetja lahko na trgu pod nekaterimi pogoji poiščejo pomoč, tj. vire financiranja, in prebrodijo težave. Ključna naloga vsakega podjetja je vsekakor zagotavljanje zadostnih finančnih virov za nemoteno poslovanje, ki naj podjetju omogoča tudi rast.

Seveda je za podjetje najpreprosteje, če finančne pomoči sploh ne potrebuje, a vedno se ne izide po načrtih. Na trgu je več ponudnikov kratkoročnih virov financiranja, naj gre za kredit, revolving kredit, limit ali faktoring, in primerjati ponudbe vseh je lahko precej zamudno, vsekakor pa so ponudbe teh finančnih družb velikokrat prilagojene zadevnemu podjetju, ki išče finančno pomoč. Med temi prilagoditvami so najpogostejše spremembe opazne pri obrestnih merah, ročnosti odplačevanja in morebitnih drugih pogojih, ki jih postavijo ponudniki financiranja. Z vidika podjetja pa so običajni dejavniki, ki jih finančne družbe najprej preverijo, kako dobro ali slabo podjetje posluje, kakšne so njegove možnosti za izboljšanje poslovanja in prebroditev (trenutnih) finančnih težav, kolikšno vsoto financiranja podjetje potrebuje in katere instrumente za zavarovanje lahko ponudi.

Viri financiranja so lahko dolgoročni ali kratkoročni, v analizi so vključeni kratkoročni viri financiranja za mala in srednje velika podjetja.

V okviru raziskovanja sem poskušala odgovoriti na v začetku naloge postavljena raziskovalna vprašanja.

Glede tega, kateri kratkoročni vir financiranja je za podjetje stroškovno najprimernejši, je težko podati preprost odgovor, saj je to odvisno od številnih dejavnikov, med pomembnejšimi pa je, koliko sredstev podjetje potrebuje in kako hudih težavah je. Za nekatera podjetja nekateri finančni viri preprosto niso dosegljivi in jim ponudniki ne želijo pomagati s prevzemom finančnega bremena nase.

Pri proučevanju, kateri kratkoročni vir financiranja se lahko realizira v najkrajšem času, je mogoče ugotoviti, da se to razlikuje od finančne družbe do finančne družbe, nekako pa velja, da je najhitreje mogoče pridobiti odobritev limita in/ali kredita, kot banke navajajo v svojih poslovnih informacijah, se včasih ta vira financiranja lahko pridobita celo isti dan. Ključno ostaja vprašanje, ali bi bil za zadevno podjetje, ki bi na primer pri banki vložilo zahtevek za odobritev limita, kredita ali revolving kredita, ta postopek – ob preverjanju vse zahtevane dokumentacije – res končan še isti delovni dan.

Finančne institucije navajajo za zavarovanje posameznih kratkoročnih virov financiranja podobne zahteve. Instrumenti zavarovanja so tako navadno bianko menica, menična izjava, banka lahko zahteva tudi zastavo denarnih sredstev, nepremičnin in premičnin, vrednostnih papirjev in terjatev, lahko se sklene zavarovanje pri zavarovalnici, uredi poroštvo pravne ali fizične osebe, v dogovoru z banko pa se lahko uredijo tudi druge oblike zavarovanja.

Postopki za pridobitev posamičnega kratkoročnega vira financiranja so pri finančnih družbah podobni. Podjetje mora izpolniti zahtevani obrazec ali zahtevek, s katerim izrazi svojo željo po finančni pomoči. V tem obrazcu med drugim opredeli znesek, ki ga potrebuje, ročnost financiranja, namen porabe sredstev in kateri instrument zavarovanja

lahko ponudi, včasih tudi način, kako bo finančno pomoč vrnilo. Finančna družba pa izrazi zahtevo po predložitvi nekaterih dokumentov, ki so nujni za začetek presoje, ali bo zahtevke po finančni pomoči sploh odobren. Seveda finančna družba pred odobritvijo zelenega zneska in finančnega instrumenta temeljito preveri podjetje, kar lahko traja nekaj časa, prav od poglobljenosti tega preverjanja je lahko včasih tudi odvisna dolgotrajnost celotnega postopka odobritve pomoči.

Na podlagi empirične primerjalne analize virov financiranja je mogoče skleniti, da je za podjetje najprimerneje, da poskuša najprej finančne težave rešiti s svojim financiranjem, nato pa se obrne na finančno družbo, ki ponuja pomoč pri premostitvi finančnih težav. Pri lastnem financiranju namreč podjetje ne bo imeli stroškov z odobritvijo, obrestmi in podobnimi stroški, ki jih bo plačevalo za pridobljeno finančno pomoč. Vendar pa mu prav ta pomoč v nekaterih primerih lahko dá nov zagon in izvedbo aktivnosti, s katerimi se izvleče iz težav in morebiti celo doseže rast. Glede izbire, možnosti in lastnosti kratkoročnih finančnih virov ni preprostih odgovorov: ponudniki svoje možnosti financiranja prilagodijo povpraševalcem, in to predvsem na podlagi njihovega dozdajšnjega poslovanja in načrtov za v prihodnje.

LITERATURA IN VIRI

1. Bračič, G. (2009). *Priskrba virov financiranja glede na življenjski cikel podjetja*. Najdeno 5. julija 2016 na spletnem naslovu <http://www.fm-kp.si/zalozba/ISBN/978-961-266-033-8/prispevki/Bracic%20Gregor.pdf>
2. Čibej, J. A. (2011). *Kako računati obresti*. Ljubljana: Združenje bank Slovenije.
3. Dolenc, P., & Stubelj I. (2011). *Poslovne finance s praktičnimi primeri*. Ljubljana: samozaložba.
4. Filipič, D., & Markovič - Hribernik, T. (2000). *Osnove financ*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
5. Glogovšek, J. (2008). *Osnove financiranja gospodarskih družb*. Maribor: Založba Pivec.
6. Inštitut za raziskovanje podjetništva. (2011). *Vse, kar morate vedeti o virih financiranja za zagon in razvoj podjetja. Uporabni napotki za raziskovalce, podjetnike in tiste, ki se v podjetništvo šele podajajo*. Najdeno 6. julija 2016 na spletnem naslovu http://www.innovation2020.eu/Dokumenti/Koristni_nasveti/Vse%20kar%20morate%20vedeti%20o%20virih%20financiranja%20za%20zagon%20in%20razvoj%20podjetja_final.pdf
7. *Izvleček iz NLB Tarife in Sklepa o obrestnih merah NLB d. d. za depozitne, kreditne in garancijske posle ter odkup terjatev za domače in tuje pravne osebe, podjetnike, zasebnike, skupnosti in osebe civilnega prava (Veljavnost izvlečka od 1. 7. 2016)*. Najdeno 22. avgusta 2016 na spletnem naslovu <https://www.nlb.si/izvlecek-kreditno-depozitno-poslovanje>
8. Jus, M. (2004). *Kreditno zavarovanje*. Ljubljana: Sanje.
9. *Kaj je revolving kredit?* Najdeno 10. avgusta 2016 na spletnem naslovu http://www.spodezelja.si/index.php?option=com_content&view=article&id=871:kaj-je-revolving-kredit&catid=58:finanni-nasveti&Itemid=604
10. Knavs, P. (2016, 1. maj). *Financiranje podjetij, krediti za podjetja, posojila*. Najdeno 11. avgusta 2016 na spletnem naslovu <http://patrikknavs.wixsite.com/kreditposoja-podjetja/single-post/2016/05/01/Financiranje-podjetij-krediti-za-podjetja-posojila>
11. Kocbek, M. (2014). *Veliki komentar Zakona o gospodarskih družbah*. Ljubljana: GV Založba.
12. Kokošar, U. (2014). *Izredni limit je draga rešitev*. Najdeno 11. avgusta 2016 na spletnem naslovu <http://siol.net/novice/gospodarstvo/izredni-limit-je-draga-resitev-335229>
13. *NLB Kratkoročni revolving kredit*. Najdeno 22. avgusta 2016 na spletnem naslovu <https://www.nlb.si/kratkorocni-revolving-kredit>
14. Nova Ljubljanska banka. (2016). *NLB Klasični kratkoročni kredit*. Najdeno 10. avgusta 2016 na spletnem naslovu <https://www.nlb.si/klasicni-kratkorocni-kredit>
15. *Obrestne mere in ceniki: Letne obrestne mere za gospodarstvo (veljavne od 24. 6. 2016)*. Najdeno 22. avgusta 2016 na spletnem naslovu <http://www.sparkasse.si/obrestne-mere-gospodarstvo>

16. Plajnšek, V. (2007). *Kratkoročno in dolgoročno kreditiranje* (diplomsko delo). Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
17. *Prednosti in slabosti faktoringa*. Najdeno 11. avgusta 2016 na spletnem naslovu <http://www.poslovniracun.si/prednosti-in-slabosti-faktoringa/>
18. Prva finančna agencija. (2016). *Faktoring*. Najdeno 11. avgusta 2016 na spletnem naslovu <http://www.prvafina.si/storitvedomace/faktoring/index.html>
19. Radek, Z. (2006). *Osnove poslovnih financ*. Maribor: Doba Epis.
20. *Revolving posojilo*. Najdeno 10. avgusta 2016 na spletnem naslovu <http://revija-o-financah.buvba.com/article-revolving-posojilo>
21. Sibinčič, T. (2007). *Faktoring kot alternativni vir financiranja podjetij v Sloveniji* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
22. Stupica, M. (2005). *Denar, denar, denar: priročnik za zadolževanje malih in srednjih podjetij ter samostojnih podjetnikov*. Lesce: Legat.
23. Tajnikar, M. (2000). *Tvegano poslovanje*. Portorož: Visoka šola za podjetništvo.
24. UniCredit Bank. (2016). *Limit na poslovnem računu*. Najdeno 10. avgusta 2016 na spletnem naslovu https://www.unicreditbank.si/si/sme/borrow/financing.html#limitna_poslovnemracunu
25. Vozel, M. (2005, 7. november). Kaj je faktoring in kako deluje: Prožna alternativa bančnemu financiranju, predvsem za manjše. *Finance*. Najdeno 23. julija 2016 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/136354?cctest&&cookietime=1471770966>
26. Zakon o bančništvu (ZBan-2). *Uradni list RS* št. 25/15 in 44/16 – ZRPPB.
27. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). *Uradni list RS* št. 65/09 – UPB, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13 in 55/15.
28. Žibert, M. (2016, 15. julij). Kateri faktoring izbrati? *Mladi podjetnik*. Najdeno 24. avgusta 2016 na spletnem naslovu <http://mladipodjetnik.si/novice-in-dogodki/novice/kateri-faktoring-izbrati>